

EXTREMADURA, VOGELS EN NOG VEEL MEER

Natuurreis, 24 – 30 maart 2008

Maandag 24 maart

Late aankomst op de luchthaven van Madrid en reis naar het hotel El Alcaudón in Serrejón. De steenuil verwelkomde ons bij de accommodatie, een klein hotel met karakter dat op aangename wijze wordt gerund door Emilio. Het avondeten was op deze eerste dag extra smakelijk, met name het varkensvlees.

Dinsdag 25 maart

Een relaxt begin. Na het ontbijt maken we een wandeling in de omgeving van Serrejón. We zien veel leuke soorten, zoals vale en monniksgier, zwarte wouw, appelvink, kleine zwartkop, roodkopklauwier, grauwe gors, koninginpage en op het eind vliegt er een spaanse keizerarend laag over ons hotel. We lunchen in een dehesa met kurkeiken waar ook vechtstieren grazen en iberische varkens rondscharrelen. Daar worden hop, blauwe ekster, dwerg- en slangenarend gespot. In het Nationaal Park Monfragüe bezoeken we verschillende plekken. We zien o.a. baardgrasmus, blauwe rotslijster, zwarte ooievaar, aasgier, havikarend en als klap op de vuurpijl mama Oehoe voor het nest op de gierenrots. Bovendien vinden we daar de eerste orchidee van de reis de *Ophrys tenthredinifera*.

Woensdag 26 maart

We starten vanochtend aan de andere kant van het Nationaal Park, bij de Salto del Gitano, waar honderden vale gieren ons verwelkomen. Sommige vliegen heel laag over terwijl in de nesten ook al gierenkuikens te zien zijn. We spotten zelfs nog een vale gier met een vleugelmerk (wing-tag), afkomstig uit het uiterste oosten van Spanje*. Andere leuke waarnemingen bij deze prachtige rotspartij aan de overkant van de Taag betreffen een zwarte ooievaar op het nest, rode wouw, rots- en roodstuitzwaluw, blauwe rotslijster, grijze gors en europeese kanarie. Op het kasteel genieten we van het uitzicht over de dehesas en sierras van Extremadura, terwijl de vale gieren op ooghoogte langsvliegen. We zijn zelfs nog getuige, alhoewel op grote afstand, van een copulatie van de spaanse keizerarend. Aan de zuizijde van de bergrug groeien met name wilde olijf en steeneiken, terwijl we aan de noordzijde, tijdens de afdaling, door een mediterraan bos lopen van bosheide, aardbeiboom, sneeuwbal en portugeese eik. Eenmaal bij de brug aangekomen lunchen we aan een tafel bij de brug over de Taag waar honderden huizwaluwnesten aan zitten. Hier vinden we ook nog een kleine orchidee, de *Neotinea maculata*. Door de harde wind zijn de alpengierzwaluwen helaas niet aanwezig. Na een bezoek aan het bezoekerscentrum maken we een wandeling naar een beek, waar een spaanse watersalamander uit het water wordt gevestigd. Hier nemen we ook cirlogors, slangenarend, aasgier en spaanse pijpbloemvlinder waar. Bij de Portilla del Tietar zien we met veel moeite en fantasie de uilskuikens van de oehoe achter de tweede driehoekige steen onder de laagste gele bloem.

* gemerkt op 04/11/06 te Alcoi (provincie Alicante) in het kader van het Canyet-project. Daarna is deze vogel op 21/12/06 in het uiterste zuiden van het Iberisch Schiereiland (provincie Cádiz) gezien.

Donderdag 27 maart

We besluiten niet naar de Sierra de Gredos te gaan aangezien deze bergketen verscholen ligt achter laaghangende, dikke, grijze wolken. We bezoeken in de plaats daarvan het wetland van Arrocampo in de ochtend en een kalkrijk gebiedje met orchideeën in de middag. Op de weg van het hotel naar het stuwmeer worden we verrast door spaanse mussen, witgatje en een paartje kuifkoekoek die het gemunt heeft op een eksternest. De eksters verdedigen hun nest echter fel. Witte ooievaars en hun nesten zijn alom aanwezig. We lopen vervolgens een rondje om een kerkje met gaten waarin kleine torenvalken broeden. Deze mooie, kleine roofvogels laten zich aardig zien. In het wetland bezoeken we een aantal schuilhutten. Hoogtepunten in dit gebied zijn ralreiger, koereiger, kleine zilverreiger, woudaap, purperreiger, purperkoet met jongen, snor, bruine kiekendief en ijsvogel.

Na de lunch worden we verrast door de schoonheid en de abundantie van orchideeën in bepaalde olijfboomgaarden. We vinden hier uiteindelijk 7 verschillende soorten, 4 van het geslacht *Ophrys* en 3 van het geslacht *Orchis* en één heel zeldzame hybride: *O. speculum x lutea* (zie foto). Daarnaast zien we de eerste bijenetters van het jaar. Op de terugweg zien we heel even de grijze wouw. Na het diner wordt een avondexcursie ondernomen voor vleermuizen en amfibieën, maar de weersomstandigheden zijn ongunstig voor beide groepen (koud en harde wind). We zien toch nog de ribbensalamander.

Vrijdag 28 maart

Het weer is beter dan gisteren. Op weg naar de hoge bergen van de sierra de Gredos wordt een grijze wouw ontdekt. Aan de voet van de bergen bezoeken we een riviertje met stromend water, de ideale plek voor waterspreeuwen, waarvan een paartje zich mooi laat aanschouwen. Een ander hoogtepunt is de waarneming van de boomklever bij zijn nest waarvan hij de opening heeft verkleind met klei. Ook de appelvinken laten zich weer bewonderen. Een spaanse muurhagedis, de spaanse groene kikker en de spaanse buine kikker delen een plekje langs de rivier in de luwte en in de zon. We horen bovendien een bergfluit en een kleine bonte specht, maar een zichtwaarneming van beide soorten blijft helaas uit. De *Orchis mascula* is talrijk aanwezig in het eikenbos. Bij een kerkhofje voor gesneuvelde duitse soldaten uit de eerste en tweede wereldoorlog bij Cuacos de Yuste zien we een snuitvlinder en worden we ook verrast door een groepje late kraanvogels op weg naar noordelijke streken. We rijden langs het Monasterio van Karel de vijfde en voor het mooie dorpje van Garganta la Olla maken we een stop bij een andere beek, waar onze aandacht uitgaat naar o.a. grote gele kwikstaart, oranjetip, algerijnse zandloper en muizendoorn met rode bessen. We rijden hoger de bergen in en lunchen bij de bergpas op ongeveer 1250 m. hoogte. Hier vliegen veel vlinders, waaronder de grote vos en vuurvlinder, maar weinig vogels. Uiteindelijk zien we wel heel mooi de provencaalse grasmus. Voor ortolaan en rode rotslijster zijn we nog iets te vroeg. We dalen af in de Valle del Jerte, waar de massaal aanwezige kersbomen volop in bloei staan, naar een waterval. Op de terugweg naar Serrejón zien we nog een grote zilverreiger bij een poel staan. We besluiten om nog even langs de

plek te rijden waar we gisteren de grijze wouw aanwezig was. Twee exemplaren van deze soort zijn dit keer gedurende lange tijd te bewonderen, zowel zittend als jagend. Verder maken de waarnemingen van waterral, grauwe kiekendief, ijsvogel, kleine torenvalk, kuifkoekoek deze excursie tot een mooie afsluiting van wederom een geslaagde dag.

Zaterdag 29 maart

Vandaag is het steppe-dag. We ontbijten vroeg om niet te laat op de boomloze vlakke van Trujillo te arriveren. Bij de eerste stop zien we met prachtig licht de kleine trap baltsend en vliegend, naast steenuil en kalanderleeuwerik. Bij de volgende stop komen de grote trappen reeds in het vizier. We rijden iets dichterbij om het spektakel van de balts waarbij de mannetjes zich helemaal binnenste buiten keren, goed te aanschouwen. We nemen er de tijd voor. Ook daar zien we de kleine trap en kalanderleeuwerik en bovendien een donkere man grauwe kiekendief, rode wouw en kleine torenvalk. Vervolgens maken we een korte wandeling aan de rand van de steppe waar we kans hebben op de griel. Die zien we helaas niet, maar wel heel veel andere leuke beestjes, zoals tapuit, kuifkoekoek, zuidelijke klapekster, schorpioen, spaanse zandloper en veel vlinders waaronder de groene klaverpage. Alles wordt op de foto gezet. Zo ook de Steenuil die we vlak langs de weg ontdekken en die mooi blijft zitten als we de auto op 8 meter stilzetten. Na de lunch rijden we langs een poel waar een spaanse beekschildpad zit te zonnen, en vervolgens naar Trujillo. In dit prachtige middeleeuwse stadje hebben we even de tijd om iets van de rijke historie van Extremadura te proeven en om gierzwaluw, steltkluut en kleine plevier te spotten. Na het culturele uitstapje gaan we door met vogelen, althans dat dachten we, maar de zandhoenders geven niet thuis. We zien wel andere nieuwe soorten die middag, zoals de kortteenleeuwerik en de blonde tapuit. Bij de oehoe-rots in Monfragüe is de uil al gevlogen. De spaanse keizerarend daarentegen geeft een vliegshow op korte afstand. Even later vliegen ook de bulvleermuis en de laatvliegers ons om de oren.

Zondag 30 maart

Vandaag loopt de reis af. We hebben echter nog de hele ochtend om te vogelen en die wordt goed benut. Bij het rietmoeras van Arrocampo zien we de woudaap en de purperkoet nog eens extra mooi en bij een ander steppegebied geven de zwartbuik-zandhoenders wel thuis. Met enige regelmaat zien we kleine groepjes van deze soort vliegen, waarbij de dikke, zwarte buiken goed te zien zijn. Ook de parmante Grote trap, de schuwe hop en de briljante blonde tapuit worden nog eens van kleine afstand waargenomen. De kuifkoekoek daar kijken we bijna niet meer naar. Dus dan is het tijd om naar huis te gaan. Zo kwam een eind aan een gezellige en succesvolle natuurreis naar Extremadura. Hierbij wil ik de deelnemers nogmaals bedanken voor hun prettige gezelschap en enthousiasme.

La Codosera, Maart 2008
Godfried Schreur

